

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrația tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 47.

Corespondențele sunt a se adresa la

Redacția „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refuză. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSETIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rândul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fiecare publicare.

Sibiu, 1 August.

Scirile sosite prin București despre starea lucrurilor în Bulgaria devin din zi în zi tot mai nefavorabile pentru actualul principel. De vre-o 3 ani încoace lumea a fost surprinsă cu lucruri neașteptate tot în luna lui August, astăzi, că bulgarii pot considera această lună, ca lună fără noroc în viața statului lor.

După gloriosul răsboiu purtat contra Serbiei, gloriosul erou dela Slivnița în luna lui August a fost alungat de pe tronul Bulgariei prin intrigile rublelor rusești, punând la cea mai grea probă pacienția bulgarilor și înțelepciunea bărbătilor de stat, cari au restabilit ordinea, după ce s'a despărțit de ei fostul principel Alecsandru de Battemberg.

După torturi de un an de dile, tot în luna lui August, a pus piciorul pe pămînt bulgar actualul principel Ferdinand de Coburg, determinat să pună viața pentru fericirea poporului bulgar.

Mâne se implinește tocmai anul, de când tinérul principel s'a schimbat viața idilică cu coroana de principel în Bulgaria, luând asupra sa toate grijile legate de această coroană, care are mai mulți spinii decât diademe și petri scumpe, care în loc de a legăna pe judele principel în visuri de fericire, îi răpesce toate momentele de răpaus, pe cari le gusta în viață să liniștită înainte de a fi în fruntea Bulgariei.

Ne sunt în viață memorie cuvintele adresate de principel Ferdinand marilor puteri, când a pășit pe pămînt bulgar. Aplecat — dice judele prin cipe — să iau în mâna soartea unui popor brav, căruia i-am promis, că mi voi jertfi viața pentru soartea și binele lui, ocup tronul bulgar, la care me chiamă vocea națiunii, cu cea mai statornică hotărire: a lucra la consolidarea ordinei și a pacei, și în speranță neindoiioasă, că sultanul, voind a pune căt mai îngribă capăt crizei bulgare, va sănătia alegerea mea.

Ne sunt în viață memorie cuvintele principelui din proclamația către poporul bulgar: Cu brațele deschise, cu inima ferbinte vin la voi, ca să împărtășesc cu voi viitorul, și cu voi, și în fruntea voastră, să progresăm pe calea civilizației. Mare și nobilă e misiunea, ce o am primit din mâinile voastre, nori negri se adună pe orizont, dar mai mare este credința în curagiul vostru, și în perseveranța voastră, și sfântă e dorința națiunii, care în tot timpul a dus la victorie.

De un an de dile principale de Coburg sede pe tronul bulgar, și din speranțele sale numai o parte s'a împlinit. Sultanul nu s'a grăbit să recunoască legalitatea alegerei, din contră, sultanul a declarat de nevalidă această alegere. Rusia a lucrat pe sub mână la sguadirea ordinei în statul bulgar, și răpirea amplioașilor din gara Bellova era să se considere ca cea mai eclatantă dovadă, că actualul guvern bulgar nu mai poate garanta nici siguranța vieții supușilor străini.

Cu toate unelturile însă ordinea în Bulgaria s'a susținut. Si astăzi la aniversarea intrării în Bulgaria lumea privesc cu incredere la acest popor, care voiesc să trăiască liber, și să se desvoalte în direcția croită de bărbății, cari conduc astăzi destinele lui.

Scirile sosite din București sunt neliniștitoare. Se afirmă, că principalele petrecere incognito în Rusia și așteaptă desvoltarea lucrurilor, ca să poată fi cucerită în siguranță.

Față cu scirile acestea ne sosesc altele din isvor bulgar, care ne pun în vedere festivități rare în Sofia la aniversarea dilei, în care principalele a intrat în Bulgaria.

Judecând după situația europeană, în Bulgaria în adevăr se pregătesc lucruri potrivite de a insuflare ingrijiri. Diplomatia europeană trece preste popoarele mici la ordinea dilei, și netezesce numai punctele cele mai cardinale, cari ar putea strica actualul echilibru european.

Pentru Germania Bulgaria nu există. Tot așa e și cu Anglia și am văzut numai alătări pe ministrul president al Britaniei, vorbind despre Rusia, care moare de dragoste, de a vedea cu ochii fericea Bulgaria.

E greu a putea prevedea desfășurarea lucrurilor. Destul că suntem în luna nenorocirilor bulgare și trebuie să fim gata la surprinderi în tot momentul.

Revista politică.

Pe când presa austriacă condamnă tumulturile și frecările, ce le provoacă proiectul principelui de Lichtenstein, face aluziune și la regimul ungar, care scie să pună cumpătă năsuințelor clerului. Aluziunea o face presa austriacă din incidentul unei ordinații a ministrului de instrucție către primatul Simor în cestiuza institutului din Tîrnau. E cunoscut, că directorul acestui institut n'a voit să recunoască dreptul comisariului guvernului a luate activă la esa-

care să rădă toți scolarii din Brătesci, și Salca se nu scie cauzele ilărății, până nu eșa din scoala și i spunea vr'un om din sat, căci colegii lui Andrei n'ar fi cutezat să spună, Doamne păzesce, căci lor le era oare cum de nerușinea lui Andrei; bănici nu prea voiau ei să aibă potecă cu Andrei, și apoi chiar de i-ar fi spus, Salca scia, că lelea Dochie e femei de influență în Brătesci și postul seu e legat de sprâncenele ei, și apoi cu mai marele teu nu și prea alerga calul, și pe dracul de l'ai purta tot în spate, când îl lași e, ca cum nu l'ai fi purtat de loc.

Profesorul din scoala din Boeresci i se curmă toată sciința pedagogică față cu un astfel de băiat, de care ca acesta el nu avusese parte în decursul activității sale de profesor — și așa abia aștepta să se termine oarele prelegerilor, ca să se consulteze cu sine, că ce ar fi de făcut și ce remedii s'ar putea lua contra defectelor lui Andrei!

Resultatul cercetărilor sale fû, ca să-si impună cea mai mare paciență și moderătură, ținând cont de principiul: „quem dili odore, paedagogum fecere” și apoi n'ar fi voit el bucuros să se strice cu badea Iacob din Brătesci, pe care îl scia om înzestrat cu multe însușiri bune și frumoase; și cu deosebire cu lelea Dochie, care venia des la Boeresci și carea totdeauna venia, cum se dice, de acasă, — căci darea trece mare.

Cu toată rezerva impusă, profesor mai năcăjăt ca profesorul Detunatul nu era doară pe lumea întreagă.

mene. Acum ministrul recercă pe primele ca testimoșii să fie subscrise și în viitoru de inspectorul scolar și ca astfel de casuri să nu mai obvină, căci la un atare casă va fi silit să facă întrebuițare de legea disciplinară.

Dacă e să dăm credință scirilor, ce sosește din Roma, s'ar fi hotărît definitiv șina, în care împăratul german va cerceta vechia cetate. Astfel se asigură, că Wilhelm II va sosi în 18 Octombrie în Roma, Vineri va face vizită papei, iar Dumineacă în 21 Octombrie va părăsi cetatea. Împăratul să a esprimat dorință, că cel mai înțelept lucru ar fi, dacă regele Italiei Humbert i-ar reîntoarce visita în Berlin.

A rămas încă obiect de discutat primirea rece, ce o a avut trimisul general german la curtea engleză; mai ales acum se discută mai infocat, când jurnalele engleze desmint scirea, că s'ar fi intenționat să odată în Anglia o călătorie a reginei la Baden-Baden pentru a se întâlni cu împăratul german. Presa din Londra afirmă, că numai dispoziția reginei fără alte combinații, a fost cauza, pentru ce trimisul german a fost întâmpinat cu răceleală. De altfel vina întreagă o poartă aproape numai generalul, care presentându-se și-a pierdut oarecum prezența, și-a uitat să vorbească despre răposatul împărat, ci a început de odată cu vorbele: Am onoare a Vă prezenta notificarea suirei pe tron a împăratului Wilhelm. Buna împăratului Frideric III a fost foarte atinsă de modul acesta de notificare, și trebuie să se întoarcă spre a-și ascunde lacramile.

O telegramă a biroului Reuter anunță din Petersburg, că e candidat pe tronul bulgar principelul Waldemar din Danemarca, și că opinionea publică din Rusia e favorabilă persoanei principelui. Foile monarhiei noastre însă nu vor să scie nimic de aceasta candidatură și mai cu seamă, căci principalele Waldemar stă în rudenie de aproape cu curtea din Petersburg. Această combinație ar provoca retragerea regimului și o nouă alegere a sobraniei, cari lucruri între actualele impreguri numai cu mare anevoie se vor putea face pe cale normală. Remarcabil este și un discurs al premierului englez, Salisbury, în care atinge cestiuza bulgară. Premierul accentuat, că aproape toate puterile recunosc acum, că pace în balcani se va face numai și numai, când Bulgaria se va desvolta de sine și va fi independentă.

Deținuții dela Bellova sunt earashi pe picior liber. Ei au fost eliberați din partea hoților în mijlocul munților. Presa europeană observă, că și au fost înțepători, căci ținuta regimului bulgar în ce-

FOITA.

Andreiu cel răsfățat.

(Urmare).

Profesorul din Boeresci nu și-a putut da seama de încăpăținarea băiatului, pe care l-a scris în o casă bună, cum s'ar dice, și neîndatinat cu o oponșie de soiul acesta; se determină a mulțumi pe băiat cu cuvinte dulci și frumoase, cum trebuie să facă fiecare învățătoriu cu astfel de băieți, și-l provocă să-si aleagă el locul pentru a sedea, unde îi va plăcea mai bine.

Andreiu văzut primul triumf al cerbiciei sale și astfel deoarece s'ar fi așteptat la un scaun separat, cum îl avușese el în Brătesci, totuși se determină a ocupa în scaunul prim un loc, care îi părea mai convenabil de a putea să-i afară, când va vîză, de a inspecția și molesta pe alții scolari după placul seu, căci așa era dedat din scoala din Brătesci.

Abia trecuse o jumătate de oară și Andreiu își perduse paciența de a mai săde la locul seu, când făcă vre-o căteva sărituri prin scoală. Profesorul cu o căutătură serioasă voia să-l impedeze dela aceasta, când Andreiu flueră una de răsună scoala, căci îi erau buzele făcute pe fluerate. El se credea tot în scoala din Brătesci și tot în fața învățătorului Salca, de care nu ducea nici o grija, și la care nu odată îi acăță el de cămașă căte o coadă de vulpe, de

în scoală lăneșia Andreiu cu purtările lui cele necoreșpîndește, căci nu voia să învețe și să se supună disciplinei scolare. Acasă lăneșia soția sa, care se plângea în tot momentul pentru îmbotitările cele ambițioase și alte purtări slabe ale lui Andreiu; de altă parte lelea Dochie și Andreiu, care în veac nu erau multămit! Din oară, în care a intrat Andreiu în casa profesorului Detunatul, el era foarte nemălit: n'a mai văzut să-i bună — Lelea Dochie venia în toată Marța și Vinerea la Boeresci, încărcat, cum am dice, cu de toate ce trebuia la casa lui Detunatul, dar acestuia părea că-i stau toate în gât. Andreiu era un canon pe capul Detunatului, și ar fi dat mult să se vadă scăpat de el, căci și amăra dilele.

Câne căneșe, nu prea omenesc, în urma multelor ostenele ale profesorului, Andreiu invățăse a cete și scrie, dar a se lăsa de nărvurile cele rele Doamne păzesce! nu, căci pe cât crescea priceperea sa pe atât crescea și ambiția, carea lăneșia să nu ducă frică de nimene și astfel, încrezându-se în sine preste măsură, comitea cele mai mari prostii, atât în scoală cât și afară de scoală. În scoală, când intra profesorul Detunatul și se aședa pe scaunul seu să pomenie cu o pocnitură teribilă, se sdobiau simburi de cireșe ori de prune, pe care îi punea Andreiu sub picioarele scaunului, pe care avea să seadă profesorul Detunatul, ca astfel prin aceasta se procure coleilor sei o oară plăcută. (Va urma.)

stiunea aceasta a produs rea impresiune în toate cururile conducețoare.

Conferințele ministeriale franceze, conduse de președintele Carnot, s-au ocupat esclusiv cu cestiuie ordinei și atitudinea, ce va avea să se ia față de cei cari inscenează tumulturi. Efectele conferințelor s-au și manifestat mai ales că tumultanții dela înmormântarea generalului Eudes. Regimul desvoală o mai mare energie. Presa francesă se ocupă și cu generalul Boulanger: dacă generalul va fi ales în „Charente inférieure“ — scrie „Journal des Débats“ — alegerea lui va fi o operă esclusiv a bonapartistilor. Roialiștii își strîng tabera și fac mari sfărți; de altcum spiritele s-au mai liniștit încătă.

Corespondențe particulare ale „Telegrafului Român.“

Adunarea generală a Asociației transilvane în Abrud.

Abrud, 26 Iuliu, 1888.

(Încheere.)

Sosiți aici din toate părțile, cunoștuții își strâng mâna, bucurându-se de o revedere pe aceste locuri, și șoptind căte ceva din suvenirile trecutului, se depărtează, dorind o revedere la seara de cunoștințe.

Prima seară, ca toate serile, este încă de mult hotărâtă să fie seară de cunoștințe, și adeseori este foarte animată, precum a fost și cea de aici. Să țin toaste insuflitoare, ca un fel de avantgardă a celor ce vor urmeze. Domnul Dr. Lucaiu, cunoscut dela vre-o căteva adunări generale din anii trecuți nă lipsit nici astădată să nu dea signal oratoriei sale. Între entuziasme și bucurii ne spuse, se termină și seara de cunoștințe, în timp cam înaintat.

Sedinta din 5 August.

Public ales, sosit aproape din toate părțile Transilvaniei până și din Brașov, Selagiu, Cluș, Bistrița, Făgăraș, își încreaptă pașii către biserică gr. or. din Abrud.

O deosebită bucurie te cuprindea, vădând, cum tinerii se vîrnu pintre bătrâni pentru a mai audî căte ceva din trecutul acestor locuri.

După terminarea serviciului divin, o comisiune în persoanele domnilor: Andreica, Danciu și Podobă este însărcinată să aducă pe președintul G. Barițiu în mijlocul adunării. Domnul Barițiu este primit cu un entuziasm inflăcărat și între strigăte de: „să trăească“ își ocupă locul presidial. De aici din locul acesta deschide adunarea generală prin o vorbire, cum numai domnul Barițiu singur scăse o întocmească, citând pasaj din vorbirile președinților fericitului întrumemorie metropolitul Andrei Baron de Șaguna și Timotei Cipariu. Domnul avocat Filip, binevenitează pe cei sosiți în numele muntenilor. După vorbire fui aclamat domnul Barițiu de președinte ad hoc. Lucrările adunării se urmează după programa stabilită: alegerea unei comisiuni pentru încasarea de tacse nouă dela membrii, ce se vor face. Întemplierându-se aceasta se începe cetirea apelului nominal al membrilor Asociației, în timpul căt comisiunea își continuă lucrarea ei. Resultatul lucrării acestei comisiuni întrece suma de preste 1300 fl. v. a. Înscriindu-se mulți ca membri pe viață, și chiar și fundatori. Muntenii au arătat că totdeuna, așa și cu aceasta ocasiune, că nu crăta jertfe materiale, când e vorba de un interes cultural românesc.

Urmează la ordinea dilei raportul general al comitetului, care privindu-se de cetit, se predă comisiunii pentru examinarea raționului și comisiunii de propunerii, cari vin cu raportul lor în sedința a două.

Între acestea președintul înaintează două dimisiuni, a domnului cassariu Eugen Brote și a domnului membru în comitet Constantin Stezar.

Cu privire la prima dimisiune, a cărei concept nu prea poate servi de laudă autorului ei, să încinge o discuție: domnul Filip propune ca să i se voteze mulțamită pentru serviciile aduse, primindu-se dimisia, domnul Cosma propune să se ia spre sciință și să se facă alegere nouă. Învingerea este pe partea domnului Cosma, fiind sprijinită aproape de toți între cari amintesc pe domnul George Popa de Băsesci.

Cu acestea se termină prima sedință, anunțându-se a două pe Luni 6 August, 9 oare a. m.

Dela sedință pășesc toți către locul, unde avea să se țină banchetul. Atâtă au fost insinuați, că mulți nici nu află loc la masă. Se înțelege, că aici n'au putut să lipsească toastele. Sirul toastelor l'a deschis domnul G. Barițiu pentru Majestatea Sa, a urmat Filip pentru Barițiu ca președinte, Gall pentru comitet, Dr. Pușcaru pentru primariul Abrudului, Dr. Suchi plebanul cath. pentru cultură, respective Aso-

ciuține, Cosma pentru Abrud (munteni,) Acsente pentru cinul preoțesc, dar nu călugăresc, Molnár, preotul calvin pentru frățietate, libertate, egalitate, Dr. Crișan pentru cei cari au felicitat adunarea prin telegramă, Dr. Lucaciu pentru femeia română, Dr. Span pentru opinca română. etc.

Sedinta din 6 August.

După verificarea procesului verbal și cetirea membrilor inscriși noi urmează cetirea disertațiunilor insinuate: Cestiuțea educaționii femeii de Dr. Petru Span și: Din numismatică Transilvania de Basiliu Bașota. Disertațiunile au fost ascultate cu foarte mare atenție și primeite cu un aplaus general, hotărându-se să se publice în foiajă „Asociației.“ Este memorabil raportul comisiunilor esmise din sedință primă, în special a celei de propunerii, carea la punctul 11, unde se vorbia despre scoala de fete și demisiunile din decursul anului, propune să se exprime părerea de rău față cu persoanele, cari n'au așteptat sfîrșitul anului scolar punând scoala în pericol, ear comitetului de altă parte recunoșință. Vadă deci din aceasta origine, că lumea din afară scie altcum să judece, nu după cum își închipuesc cineva. Pe cărarea poruncită, nu vor putea respectivii să secere decât dispreți și desconsiderare, nici decât glorie și recunoșință. Ar fi timpul, ca să incete odată și să caute, că cu ambițiunile lor false mult își strică lor, dar și națiunii române.

Tot această comisie propune, ca portretele președinților Asociației să se procure și să se înfrumusețeze cu ele sala de festivități a scoalei de fete. Mai votă și propunerea Reverendismului domn protopop, Gravilă Pop din Cluș, ca să se formeze stipendii pentru tinerii din „Munții Apuseni“, cari ar voia să se perfecționeze în sculptura în lemn. O propunere salutară, care a meritat atenționea, ce i s'a dat. Celelalte propunerii referitor la lăsământul lui Avram Iancu, ca acela să se împartă între scoalele de fete din Abrud și Câmpeni și altele să pot ceti din procesele adunării.

După terminarea acestora să aclamează de președinte al „Asociației“ dnii: Barițiu, de vice-președinte archimandrit Popa, cassar Candrea, bibliotecar Dr. Span și membru în comitet Hannia.

Cu acestea programa fiind esauriată, președintele declară sedințele adunării de inchise, având să urmeze acum petrecerile dela Detunata, Roșia, Vidra, Scărișoara. Durere, din cauza timpului, această parte din programă nu s'a putut executa decât doară de mici fracțiuni.

Cu toate că a ploață continuu, totuși în Bucium a fost la vre-o 150 persoane, cari după ce au fost ospătate în casa dlui Alecsandru Macaveiu s'au întrunit în scoala gr. cat. la un prânz comun. Doamna Danciu și doamna Todeasa prin neobosita lor silință au făcut și acest prânz improvizat să servească de laudă Bucumanilor.

După plecarea acestora, să continua jocul din partea unor tineri rămași aici până aproape în dîni de șîi; dimineața următoare Mercuri s'a făcut excursie, din partea acestor tineri la Detunata. O mare daună a fost, că n'a avut ocazie, români nostri, veniți din depărtare să vadă ceea ce au făcut bravii munteni din Bucium: o poartă triumfală de primire, căreia să-i cauți păreche, aleiu de brădișori așa în căt eu cred, că dacă ne favoriza timpul, o a doua petrecere ca cea dela Detunata nu s'ar fi putut găsi. Bucumanii pregătiseră să primească pe oaspeți cu călăreți de femei și bărbați, într'un mod cum arătări să fac primiri; dar din toate acestea a trebuit să se multămească numai cu primirea comitetului prin căteva cuvinte foarte nimerite a domnului preot gr. or. Todescu la adresa președintelui și a comitetului.

Cam tot asemenea a succes și excursiunea din Roșia la masa ospitală a d-nului Dr. Simion Cajan, care făcuse pregătiri foarte mari.

Cu tot timpul nefavorabil, s'au făcut excursiuni și la Câmpeni, ba până la Vidra la casele lui Iancu, doavă cu cătă ardoare doria oamenii să vadă aceste locuri memorabile în istoria românilor de aici.

In fine nu pot să nu amintesc și despre un concert aranjat de frații Murășeni cu concursul corului plugarilor din Câmpeni și a unor tineri din Abrud și jur.

Concertul a reușit preste tot bine, durere însă, că domnii concertanți au avut în vedere numai punga lor proprie și nu a Asociației. Credem, că atingem o dorință generală, când dicem, că ar fi bine, dacă: pe viitoru cursul scoalei de fete ar delecta publicul cu cântările sale, atât de bine reușite la esamenul din anul trecut. Balul de asemenea au reușit bine, dând un venit bun de aproape 300 fl.

Acstea ar fi în trăsuri generale, petrecerile și adunările ținute în Abrud. Nu s'a putut face, cum

era să se facă din vina împregiurărilor, dar cu toate acestea s'a făcut foarte mult, onoare munte-nilor.

Amintesc și aceea, că s'a trimis o grămadă de telegramă, din toate părțile locuite de români cum nu s'a mai pomenit la vre-o adunare. Adunarea viitoare se va ține la Făgăraș.

Termin raportul exprimând dorință, ca și alte adunări să fie împărtășite de un asemenea interes și oamenii de o asemenea primire spre lauda comitetului de primire și a abrunenilor, fie dis.

Raportorul.

Lipsca, 20 Iuliu, 1888. Domnule redactor! În convinsere că nu ve desinteresează lucrurile, ce se petrec în lumea germană, îmi iau voie a ve scrie câteva rânduri despre unele afaceri scolare de pe aici.

Ne aflăm în ferile cele mari scolare. Aceste ferii scolare însă sunt bine venite pentru învețarea unor obiecte, cari în decursul anului scolar nu se pot înveța.

Lipsca în privința aceasta s'a căstigat renume însemnat, pe lângă celelalte finale calități, ce le are deja. Învețământul scolar, care se profesează de aici de cățiva ani de dile, ce a pus în mișcare nu numai lumea germană, carea e înordată cu toată atenționă și cu toată activitatea în această direcție, ci și popoare străine de preste mari și tări.

Lucrul în serviciul învețământului este obiectul, care a făcut să alege aici nu numai bărbați de scoală, ci și dame, cărora le zace la înimă prosperarea învețământului, și nu numai din imperiul german, ci aproape din toate țările Europei, ba chiar și din America. De cățiva ani de dile se continuă a se ține aici în ferile scolare de vară căte două cursuri consecutive pentru instruirea învețătorilor în lucrul de mână, pentru trebuințele instrucției scolare

La cursul prim din Iuliu n. c. au luat parte 32 de înși, parte din Germania, parte din Rusia, din Austro-Ungaria, Bulgaria, America (New-York) etc. La cursul al doilea, care s'a început Mercuri 1 August (20 Iuliu) n., suntem 38 de înși, între cari și 5 domnișoare din Anglia. Dintre participanții cursului prim 7 am rămas și la cursul al doilea.

E ceva pătrundătoriu, când vezi învețările cea fără seamă, ce predomină aici spiritele oamenilor pentru lucru de mână în serviciul învețământului.

Persoane cu cea mai înaltă cultură lucă cu multă afecțiune pentru promovarea ideii lucrului în scoală. La deschiderea ambelor cursuri precum și la încheierea cursului prim au participat mulți bărbați, ba chiar în decursul prelegerilor vin neîntrerupte rânduri de oaspeți atât din loc că și din depărtare pentru de a vedé lucrările învețătorilor participanți adunați aici pentru studiu. Profesorii dela diferite scoli ba chiar dela universitate țin cursiștilor discursuri de diferit cuprins referitor la acest obiect

Specialități în acest obiect sunt patru, cari se cultivă aici: Têmplaritul, sculptura în lemn, cartonagiul și lucrările ușoare de metal. Pe lângă acestea cercetarea scoalelor practice de băieți pentru asistarea la prelegeri de model, cercetarea asilelor de copii, în cari se ocupă copii cu astfel de lucrări, apoi ascultarea de discursuri scientifice tot de același cuprins ca și prelegerile s. a. m. — sunt tot atâta mijloace, prin cari se luminează persoane poftitoare de acest nou ram cultural general: bărbați și femei, cari apoi la rândul lor să samene această semență de mare valoare în nobila țără și spiritului tinerelor generaționi omenesci.

Conducătorii acestor cursuri, și în special dl Dr. W. Götz e, directorul acestui institut, prin neobositele sale stăruințe în această direcție se fac într'adevăr vrednici de toată veneraționă omenimii, care are ocazie a se face părășă de producțile activității d-lor fie mijlocit sau nemijlocit. Numai în acest mod a căstigat și căstigă această cestiuțe vast teren de aderență, pentru că fără jertfe materiale și spirituale nici nu se poate ajunge vre-un rezultat nici măcar în vreuna dintre cele mai bagatele atacări. Numai stăruințelor acestor bărbați de înimă se datează sprințul material și moral, venit atât dela guvernul central imperial, că și dela cel provincial precum și dela magistratul orașului Lipsca, cari toate au votat sume foarte însemnante pentru promovarea cestiuței scolare des pomeșnate. Toate aceste fapte sunt roditoare nu numai pentru poporul german, ci mijlocit și pentru celelalte popoare iubitore de lumină și de progres, cari voesc a se face părășă de ele.

Am făcut aci o scurtă și prea neînsemnată privire asupra împregiurărilor, în cari se desvoală și se promovează aici cestiuții scolare cu toată înțala și temeinicia pentru că este de natură învețătoare, nu numai pentru cei ce se ocupă în special cu afaceri de învețământ, ci chiar și pentru spiritul celui mai indiferent individ.

Doreș din suflet, că în cel mai apropiat timp să se vadă întregit învețământul scolar și la poporul nostru în aceeași măsură, precum se află deja în scoalele de aici.

G. M.

Cestiuni scolare.

„Normativul scolariu“

(Observări asupra planului de învățămînt din studiul religiuniei.)
(Încheere.)

Trebue dar ca judecățile și adevărurile morale din catechism se să le formeze însăși elevii. Dar de unde și cum?

Am amintit mai sus, că din istorisirile biblice au să scoată elevii — conduși de învățătoriu — judecățile și adevărurile morale. Aceste judecățile și adevăruri se vor cuprinde în qiceri scurte, eventual în măsime din s. scriptură sau din cărțile bisericesc, pe care le va căuta și alege învățătorul. Aceste măsime (sentențe) le vor induce elevii într'un caet, unde le vor avea tordenna înaintea ochilor. Astfelui pe baza faptelor reale din istorisiri se formează catechismul chiar de către elevi. Eara după ce s'a terminat istoria biblică se vor aranja măsimele căstigate — paralel cu istoria apostolilor și cu istoria bisericească. În chipul acesta adevărurile religioase morale — catechismul — vor forma o proprietate inalienabilă a elevilor, care le va fi de cel mai mare folos în viață.

Pe baza celor espuse până aci planul de învățămînt din studiul religiuniei ar lua următoarea formă:

Anul I.

Istorisiri scurte din cercul de cunoștințe al elevilor cu scop de a desvolta sentimentele religioase morale și a pregăti pe elevi pentru înțelegerea istoriei biblice. Rugăciuni: „Înger ingerelul meu“, „Doamne noaptea a trecut“, „Diu Doamne s'a sfîrșit“ și Doamne Tu ne ai ajutat.“

Anul II.

Continuare cu istorisiri mai lungi cu scop de a desvolta și consolida sentimentele religioase morale și a pregăti pe elevi pentru înțelegerea istoriei biblice. Rugăciuni: „Cântarea scolarilor“ (din Abcdar I. Popescu) și „Tatăl nostru.“

Anul III.

Istoria biblică: Crearea lumii. Noe. Patriarchii inclusive Moise. Rugăciuni: „Creator. Ce a născut ceață“ (de N. F. Negruțiu în legendarul de V. Petri). „Pentru rugăciunile“ și „Sfinte Dădule“.

Anul IV.

Judecătorii și regii lui Israhil. Nascerea și pruncia lui Iisus. Ioan Botezătorul.

Anul V.

Din viața lui Iisus: Faptele și învățările, patimile, moartea și invierea lui Iisus. Pogorirea Domului sf. „(Imperiale ceresc)“.

Anul VI.

Activitatea apostolilor. Paralel cu aceasta catechismul.

Scoala de repetiție.

(Curs complementar).

Momente mai însemnate din istoria bisericii cu deosebită privire la istoria bisericei naționale. Esplorarea momentelor mai însemnate din ritul bisericesc. Catechism.

Acest proiect nu are nici decum pretensiunea a fi perfect. Poate că s-ar mai afla unele și altele de îndreptat într'ensul, dar că e mai bun decât planul actual, cred că nu va dubita nimeni. — Dacă timpul instrucțiunii regulate s-ar prelungi la 7—8 ani, după cum a cerut reunionea învățătorilor din districtul Brașovului, materialul de învățămînt s-ar putea împărtășii întreg pe acel timp, remâñând pentru cursurile complementare esplorarea evangeliilor, apostolilor și a ritualului bisericesc. În acest cas resultatele ar fi — de sine se înțelege cu mult mai mari și mai bune.

Afară de planul de învățămînt pentru scoalele poporale, Preaveneratul consistoriu ar trebui să facă unul și pentru scoalele medii și să îngrijească de catechisarea elevilor dela scoalele comunale de stat și dela scoalele medii și civile, dela preparandii. — Urmările necatechisării sau ale catechisării neregulate ori necorespunđătoare se pot vedea și astăzi.

Elevii de confesiunea noastră, eșii din scoalele străine, ba și din gimnasiale românesc, mare parte nici nu vor să scie de biserică nici de Dănu. Și din astfel de oameni se compune inteligența română, care în loc de a servi de model poporului în cele bisericesc, mai mult îl strică și aci încă este a se căuta una dintre cauzele demoralisării și a indiferențismului religios. Aci este de a se căuta cauza, pentru care bisericile din cele mai multe comune, mai ales, unde sunt scoli comunale ori de stat — sunt goale în toate duminecile și sărbătorile. Preoții din aceste comune nu instruiază pe copii în religiune, eara acestia se înstrăinează cu incetul de biserică*).

Dacă pe lângă un plan bun de învățămînt între impregiurările noastre mai avem lipsă și de cărți metodice și manuale bune, care să le poată servi învățătorilor de îndreptare și ajutorare la propunerea

*) La esamenul unei scoli comunale din ăstăzi nu-i este an preotul întrăbărat pe un scolar să-i spună: „Tatăl nostru.“ Copilul nu-l scie. „Spune-l dară unguresc!“ și copilul îl recită fără nici o eroare. Atunci un sătean dize: Vede părinte, că copilul

religiuniei. Cărți metodice nu avem de loc*), manuale insă sunt. Am căutat toate manualele de istoria biblică, despre căre am avut cunoștință, că există la români atât aici, cât și în România, dar n-am aflat nici unul, care să merite numirea de „manual de scoală.“ În ele nu se prezintă istorisirile biblice numai ca niște aschii netrebnice, sau ca niște măncări chemate a-ți strica stomachul; ear teatru din trânsile nu este altă, decât o profanare a teatruului biblic. Decât să permitem elevilor să folosă de asemenea cărți, mai bine nu le dăm nimic în mâna și vom obține rezultate mai bune. Despre aceasta m'am convins din experiența proprie. Cărțile amintite numai împedescă pe elevi și îi incurcă în loc să ajute. Pentru aceea ele trebuie cassate cu totul.

În cele de până aci am spus pe scurt vederile cu privire la studiul religiuniei în scoalele poporale. Vadă cei chemați și aleagă, ce este bun, în același timp însă se face ce este mai bun, dacă e ca să crescem oameni, cetățeni și fi adevărați ai bisericei.

I. P.

Incunoscințare.

P. T. domnii colegi, cari binevoiă a-mi cere informații despre timpul și condițiunile cursului pentru industria poporala din anul curent, — neputându-le răspunde în particulariu fie-căruiu, — îmi iau voie a-i incunoscința pe această cale, cum că în ferile de vară ale acestui an — pe lângă toată bunăvoință — nu putem fină cursul din cestiune.

Lipsca, 25 Iuliu, v. 1888.

George Moian,
învățătoriu în Brașov.

Varietăți.

* (Personal.) Escel. Sa I. P. S. Domn arhiepiscop și metropolit Miron Romanul a plecat cu trenul de ieri seara la Budapesta în afaceri de ale fundațiunii „Gozsdă.“

* (Himn.) Dr. Valeriu Bologa, directorul executiv al filialei institutului de credit și de economii „Albina“ din Brașov s-a fidanțat cu d-șoara Lucia Pușcariu din Brașov. Felicitările noastre!

* (Personal.) Escelenția Sa nouă comandant de corp al Ardealului, Antoniu Sveteney, de Nagy-Ohay a sosit în Sibiu cu trenul de Dumineca dimineață. Primire deosebită nu s-a făcut.

Luni la $10\frac{1}{2}$ ore a avut loc presentarea corpului oficeresc în casarma cea mare de infanterie.

* (Denumire.) Ministrul de instrucție a denumit de vice-notari pe practicanții în drept: George Muntean la judecătoria circulă din Cecău; și pe Mihail Lazar la judecătoria circulă din Regină.

* (Manevrele corpului 12 de armată) se vor ține în 5, 6 și 7 Septembrie în impregiuriile dela Murăș Oșorhei. Vor lua parte toate despărțimintele de trupe. Plecarea garnizoanei din loc și de prin pregiuri pentru exercițiu de brigadă se va face la 15 August.

* (Invitare.) Tinerimea română din Toplița română invită cu toată onoarea la Petrecerea de vară, ce se va aranja la 18 August a. c. st. n. în localitatea scoalei confesionale din loc sub patronatul stimatei doamne Aurelia Popescu. Venitul curat este destinat în favorul scoalei confesionale gr. or. din loc.

Prețul intrării: de persoana 1 fl., de familie 2 fl. Incepând la 8 oare seara.

Toplița-română, 1 August, 1888.

Pentru comitet:

Georgiu Popescu, Simeon Slarcea, Ioan Popescu, president. secretariu. cassariu.

Ioan Bobu, contor.

Supra solvirile se primesc cu multă și se vor cuita pe cale diaristică.

* (Premiere.) La expoziția industrială din Regină a fost premiat învățăcelul Nicolau Simion și înzestrat totodată cu diploma de recunoștință pentru o masă de salon. Numitul învățăcel e numai în anul al treilea.

* (Regina Natalia.) În afacerea de divorț regina Natalia a adresat președintelui consistoriului din Bălgrad următoarea telegramă în limba franceză: M'am informat dintr-un jurnal din Bălgrad, că cestunea de divorț s'a predat consistoriului. După lege este indatorat a me provoca în persoană să vin la Bălgrad. Eu sunt pe deplin sănătosă; nu poate fi nici o pedecă, ce s'ar opune infișării mele.

* (Sindicat.) Comisiul guvernului la lucrările de apărare contra inundării Tiszei, Sve-

cie „Tatăl nostru“ unguresc, dar românește nu-l scie, se vede, că DTa nu-l-a învățat! „Dar dacă nu l-am învățat, de unde l-ar sci acum?“ dize preotul: Acela nu l-a învățat dela DTa, ci dela învățătorul săteanul: Ear învățătorul e un maghiar. Astfelui se învață religia în multe scoale comunale.

*) Metodica specială a studiului religiuniei de Sim. Popescu puțin numără.

tozar Nicolits s'a împușcat. Revisorul ministerial a aflat mari mancări în societăți. Defraudările cele a făcut, se dice, că sunt enorme.

* (Finanțele Ungariei). După raportul ministerului de finanță pe quartalul al doilea din anul trecut venitele prezentă sumă de 14,044,337 mai mari ca în aceași perioadă a anului premeșteriu, erogațiunile au fost mai puține cu 9,224,325 fl. 34 cr.

* O măngăere pentru toți învățății de meserii, cari nu voesc bucuros a dejuna și a cina în ospătărie este fără indoială extractul de carne alui Liebig. Fără perdere de timp, cu puține spese și fără deosebită măiestrie poate fie-care individ cu ajutorul preparatului acestuia să-si pregătească un „bouillon“ sau altă supă, ce-l dispensează de dejun și souper în ospătărie. Cât de placut e, când pe timp urât și nefavorabil și când lucru te intreține a nu merge în ospătărie și totuși a avea o mâncare caldă, gustoasă și nutritioare. Învățății și scriitorii, studenții și neguțătorii tineri, oficerii și artiștii, cari încă n-au încheiat însemnatul act al căsătoriei, fac bine, dacă se aprovisionează cu extract de carne de a lui Liebig. Tot aceea ce s'a dispre domnii neînsurăți se poate dice și despre dame, cari se află în aceeași condiție. Noi amintim aici numai pe învățătoarele, artistele, damele, cari cătă și sunt ocupate în magazine, ele nu pot avea o mâncare mai potrivită decât un „bouillon“, care se pregătesc în modul cunoscut cu extractul de carne a lui Liebig.

Plan pentru instrucția lucrului de mâna în scoalele poporale și în special în institutul pedagogic-teologic ortod. or. din Sibiu.

(Urmare.)

Cursurile de vară.

Dacă prin institutele pedagogice-teologice se prepară succrența tinerei învățătorilor, atunci învățății, întră până acum în viață practică, fără pregătiri în industria de casă, își completează cunoștințele sale prin cursurile industriale de vară. În modul acesta nu va trebui să treacă mulți ani, și întreg contingentul învățătorilor nostri va lucra în scoală și la poporul din nemijlocita lor apropiere pentru îmbărtășarea industriei de casă; atunci putem să spie, că scopul nostru este atins.

Greutate neînvingibilă nu există nici aici. Dacă la putinele și modestele încercări cu tinerea de cursuri industriale din anul ultim au participat învățători parte exclusiv pe spese lor proprii, parte ajutorați prin oferte benevolă și marinimoase din partea oamenilor de înimă și consciu de cheamarea învățătorului și de fructele, ce se câștigă neamului nostru prințensul, — putem spera și de acum înainte, dacă nu la jertfe mai mari, cel puțin tot în aceeași măsură ca mai înainte. Îmi place a crede însă, că așa, după cum se arată de primăvara înimile publicului nostru român pentru această nouă întreprindere, se vor îndemna oamenii și la mai multă jertfă ca în trecut. Ba chiar învățății însăși, fiind incurați, cătuși de cătă în inclinările lor pe acest teren de activitate, se vor hotără cu mult mai repede la aceasta. Un preliminar de cătă-va florini dela scoală ori dela biserică, ca bani de călătorie, o mică colectă dela cătă-va particulari marinimoase pentru plătirea tacsei cursului, și în fine un oare-care ajutoriu din venitele protopresbiterale, dela despărțimintele „Asociație transilvane pentru literatură și cultura poporului român,“ sau dela altă societate de binefacere — și scopul să ajuns! Toți trebuie să facem cătă de puțină jertfă pentru scopuri înalte și de interes general, — unii în muncă, alții în bani, iar alții prin alte mijloace, căci la din contră, nu vom avea nici dreptul de a aspira la vre-un prospect de propăsire.

Un început nobil și demn de imitat s'a făcut în privința aceasta în sfîrșitul despărțimintului II (Făgăraș) al „Asociației transilvane pentru literatură și cultura poporului român,“ carele — după cum se poate vedea din „Transilvania“ dtto Sibiu 1—15 Aprilie, 1888 Nr. 7—8, pag. 67, lit. c, a votat și comitetul central a aprobat suma de 67 fl. 80 cr. ca ajutoare pentru învățății, cari vor să participă la cursul din industria de casă din Brașov.

Necesar va fi să se instituă și susțină și cursuri de vară din industria poporala după normele, adoptate pentru institutele pedagogice-teologice. Cursurile respective pot fi oficioase, semi-oficioase sau private. Cele dintâi sunt cele mai practice, dar continuitatea lor poate deveni problematică, deoarece poate obveni casul, ca să fie prea costisitoare. Aceasta e ușor de explicat, dacă vom reflecta la experiențele, scoase din cursurile statului pentru limba maghiară, pentru gimnastică etc., și eată pentru ce! La avisuri oficioase participanților li se poate desvolta gustul de speculație: Vor aștepta și să se poată avea dreptul a aștepta, ba și pretinde diurne groase; în astfel de casă va dispărea atracția internă, impulsul propriu spre îmbărtășarea lucrului; industria de casă va fi privită ca o sarcină din partea învățătorilor și atunci ea nu poate avea viitor.

Cursurile private sunt apoi și mai problematice, pentru că persoane private cu greu se pot decide să se supune la jertfă și de timp și de muncă și încă și bani pentru acoperirea plusului cheltuielilor, cari mai curând se speră să mai decât mai mici față de încasările tacselor dela participan-

panți. Aceasta se poate afirma cu atât mai vîrtoș la vre-o eventuală tristă experiență a unuia sau a altuia, care s'a supus vreodată sarcinilor grele ale acestei întreprinderi. În astfel de casuri zelul și înșuflețirea în loc de a cresce, vor scăde. Cele mai practice și mai durabile cursuri în privința aceasta sunt cele semi-oficioase. Acestea le înțelegem în modul următoriu:

Din partea organelor superioare — fie protopresbiterat, ori inspectorat districtual de scoale, sau inspectorat suprem, — se invită unul sau altul, sau mai mulți dintre persoanele, cari sunt destoinice, de a conduce un curs de felul acestora a se înșinua, dacă are voie și poate să convoace un asemenea curs, asigurându-l — se înțelege — nu pe cale publică, despre primirea unei oare-care sume modeste ca remunerăriune; aceasta va servă ca un stimul de încuragiare, rebonificându-i-se cheltuielile, provenite dela vre-o eventuală nesuficientă încassare de tacse sau din alte incidente. Respectivul individ, care primesc angajamentul de a convoca și a conduce cursul, înaintea forului competent angajamentul său și programul cursului; acesta se aproabă, apoi se publică din partea sa, ear forul suprem bisericesc și scolaru emite circular, prin carele recomandă numitul curs învățătorilor și poporului spre participare. În acest cas lucru rămâne în stadiul seu spontanu atrăgător și va fi îmbrățișat; se înțelege de sine, că această atragere spontană, să nu se pără din vedere, a o și cultiva prin îmbărbătări, încuragiari, ajutorări etc.

Conducătorii cursurilor acestora vor avea a face raport forului suprem scolastic, ear acesta va fi în evidență pe acel învățători, cari s'au qualificat deja și cari au produs rezultate mai laudabile în scolă și la popor, stimulându-i și încuragindu-i din timp în timp prin câte un premiu oare-care.

Profesorul de lucru.

Pentru provederea instrucțiunii în lucru va fi neîncunjurat de lipsă a se trimite în străinătate un tinér, carele

reîntorcându-se să-și și înceapă activitatea să pe baza cunoștințelor, ce și le va fi căstigat.

Toate lucrurile mari se încep dela mic. Deci nu ar fi proporțione dreaptă a începe dintr-odată lucrul de mână cu 3 profesori, precum să se leveat această cestiu pănă acum; împregiurările noastre economice nu ne permit a face o săritură atât de mare — cel puțin acum la greutățile începutului, — ca adeca dela nimica, deodată, să sărim la partea cea mai complicată a aparatului de lucru.

Înăț modalitatea, care o cred eu, ca cea mai înlesnită de practicat din toate punctele de vedere.

Se va trimite — precum să amintit mai sus — la cursurile de lucru de mână, ce se vor fi în ferile scolare de vară ale anului curent în Lipsca.

Programul acestor cursuri, alăturat aici sub 1. arată specialitățile de lucru, precum și condițiile împreunate cu participarea la acele cursuri. Domnul director al institutului pedagogic din Lipsca Dr. W. Götze a avut bunăvoie a-mi da unele deslușiri și în privința cheltuielilor, cu cari ar fi împreună participarea unui tinér la acele cursuri. Amănuntele în această privință se află în rândurile de pe fața ultimă a programului menționat.

Ar fi deci consult, a se înșinua tinérul respectiv în primul curs din Iuliu n. a. c. la templărit, ca specialitate principală și la sculptură, ca specialitate secundară, ear în cursul al doilea — la cartonagiu, ca specialitate principală și la lucrările de metal, ca specialitate secundară. De altcum în privința alegării specialităților se va lămurī mai bine, după ce va ajunge acolo și după ce se va consulta cu profesorii conducători ai numitelor cursuri.

După terminarea acestor cursuri, adeca prin luna lui Septembrie, va fi earăși necesariu a mai cerceta numitul tinér unele institute de însemnatate mai mare în lucru de mână,

mai vîrtoș însă astfel de institute, în cari se propune și se efectuează lucrări de impletituri, precum sunt scoalele din Bremen, Lübeck, Kiel, Emden, Jena, Gothenburg și — după posibilitate — chiar și focarul lucrului de mână: seminarul din Nääs. Se înțelege de sine, că respectivul tinér nu va avea a le colinda pe toate acestea, (deși, dacă s'ar putea aceasta, ar fi cu atâtă mai bine,) ci pe 2 sau 3, prin cari s'ar putea completa cunoștințele sale conform trebuințelor și împregiurărilor noastre. În numitele orașe va cerceta prelegerile scoalelor de băieți resp. de fete într-un oare-care scurt interval, și, luând instrucție separată dela respectivii profesori, își va ajunge scopul pe deplin, mai vîrtoș, că un om intelligent, care posede deja de mai multe cunoștințe și îndemnări în această direcție, va cuprinde cu toată ușurința, și în timp mai scurt alte cunoștințe și îndemnări înrudite cu cele ce le are. Anumit, care din acestea va fi mai corespunzătorul a le cerceta, aceasta va avea ocazie respectivul tinér a o află în decursul petrecerii sale în Lipsca, unde se concentrează arterile tuturor celorlalte organe din complexul scoalelor germane.

Spesele împreunate cu aceste cursuri ar fi:

a) Cursul I 300 Marce à 63 cr. v. a. . . . fl. 189.—

b) Cursul II 300 Marce à 63 cr. v. a. . . . fl. 189.—

c) Spesele de călătorie păna la Lipsca și îndărăpt pe cl. III-a v. a. fl. 90.—

d) Spesele împreunate cu cercetarea a două, trei orașe mai însemnate pentru impletituri, circa v. a. fl. 150.—

(Va urma.

Suma . . . fl. 618.—

Loterie.

Sâmbătă în 11 August, 1888.

Buda: 21 53 19 49 8

Se deschide abonament pe anul 1888

la

„Amicul Familiei“ Diariu beletristic și enciclopedic-literar — cu ilustrații. — Cursul XII. — Apare în 1 și 15 di a lunei în numeri căte de 2—3 coale cu ilustrații frumoase; și publică articlii sociali, poezie, novele, schițe, piese teatrale și a. — Mai departe tractează cestioni literarie și scientifice cu referințe vieții practice; apoi petrece cu atenție viața socială a românilor de pretutindene, precum și a celorlalte populații din patria, și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuește a face căte o oară plăcută familiei strivite de grigile vieții; și peste tot nisuește a întinde tuturor individilor din familia o petrecere nobilă și instructivă. — Prețul de prenumerație pe anul întreg e 4 fl., pentru România și străinătate 10 franci — lei, platibili și în bilete de bancă ori marce postale.

„Prețul Român“ Diariu bisericesc, scolar și literar — cu ilustrații. — Cursul XIV. — Apare în broșuri lunare căte de 2 $\frac{1}{2}$ —3 $\frac{1}{2}$ coale; și publică portretele și biografiile arhiereilor și preotilor mai distinși, precum și alte portrete și ilustrații, — mai departe articlii din sfera tuturor științelor teologice și între acestea multime de predice pre Dumineci, sărbători și diverse ocasiuni, mai ales funebrale, — apoi studii pedagogice-didactice și scientifico-literare; și în urmă tot soiul de amănunte și scrisi cu preferință celor din sfera bisericescă, scolară și literară. — Prețul de prenumerație pe anul întreg e 4 fl. — pentru România 10 franci — lei, platibili și în bilete de bancă ori marce postale.

— Colectanții primesc gratis tot al patrulea exemplariu. —

— Numeri de probă se trimit gratis ori-cui cere —

 A se adresa la „Cancelaria Negruțiu“ în Gherla — Sz.-Ujvár. — Transilvania.

Tot de aici se mai pot procura și următoarele cărți din editura propriă:

Apologie. Discursioni filologice și istorice maghiare privitoare la Români, învederite și rectificate de Dr. Gregorius Silaș. — Partea I. Paul Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Sincai. Prețul 30 cr.

Renașterea limbii românești în vorbire și scriere învederită și aprețiată de Dr. Gregorius Silaș. (Op complet). Broșura I. II și III. Prețul broș. I. II. căte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Toate trei împreună 1 fl.

Cuvântarii bisericesci la toate sărbătorile de preste an de I. Papiu. Un volum de preste 26 coale. Acest op de cuvântarii bisericesci întrece toate opurile de acest soi apărute păna acum — având și o notă istorică la fiecare sărbătoare, care arată timpul introducerii; fazele prin cari a trecut și modul cum s'a stabilit respectivă sărbătoare. Prețul e 2 fl.

Barbu cobzariu. Novelă originală de Emilia Lungu. Prețul 15 cr.

Poterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinari. Prețul 20 cr.

Idealul perdut. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinari. Prețul 15 cr.

Opera unui om de bine. Novelă originală. — Continuarea novelei: „Idealul perdut“ — de Paulina C. Z. Rovinari. Prețul 15 cr.

Fântâna dorului. Novelă poporala de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Codrean eraiul codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Ultimul sichastru. Tradiție de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

El trebuie să se însoare. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.

Branda sau nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoș. Novelă istorică națională. Prețul 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețul 30 cr.

Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educației. După Ernest Le-gouvé. Prețul 10 cr.

Herman și Dorotea după W. de Goethe, traducere liberă de Constantin Morariu. Prețul 50 cr.

Ifigeni în Aulidia. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Petulantul. Comedie în 5 acte, după August Kotzebue tradusă de Ioan St. Șuluț. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicora, prof. gimnas. — Cu portretul M. S. Regina României. Prețul 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Butișescu. Un volum de 192 pagini, cuprinde 103 poesii bine alese și aranjate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr. la) 60 cr.

Trandafiri și viorele, poesii populare culese de Ioan Pop Reteganul. Un volum din 14 coale. Prețul 60 cr.

Tesaurul dela Petroasa sau Cloșea cu pui ei de aur. Studiu arheologic de D. O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Biblioteca Săteanului Român. Cartea I. II. III. IV. cuprind materii foarte interesante și amuzante. Prețul la toate patru 1 fl. — căte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. cuprind materii foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Colectă de recepte din economie, industrie, comerț și chimie. Prețul 50 cr. Economia pentru scoalele poporale de T. Roșu Ed. II. Prețul 30 cr.

Îndreptar teoretic și practic pentru învățământul intuitiv în folosul elevilor normali (preparandiali), a învățătorilor și a altor bărbați de scoala de V. Gr. Borgovan, profesor preparandial. Prețul unui exemplariu cu portofranc 1 fl. 80 cr. v. a. În literatura noastră pedagogică abia aflăm vre-un op, întogmit după lipsele scoalelor noastre în măsura în care este acesta, pentru aceea îl si recomandăm. mai ales directorilor și învățătorilor ca celor în prima linie interesați.

Spiniure din istoria pedagogiei la noi — la români de D. V. Gr. Borgovan. Prețul 15 cr.

Manual de gramatica limbii române pentru scoalele poporale în trei cursuri de Maxim Pop profesor la gimnasiul din Năsăud. — Manual aprobat prin Ministerul de culte și instrucție publică cu rescriptul de datul 26 Aprilie 1886 Nr. 13193. — Prețul 30 cr.

Gramatica limbii române lucrată pe base sintactice de Ioan Butean, profesor gimn. Un volum de preste 30 coale. Prețul 2 fl.

Manual de stilistică de Ioan F. Negruțiu, profesor. Op aprobat și din partea ministerului de culte și instrucție publică cu rescriptul de datul 16 Decembrie 1885 Nr. 48518. Partea practică foarte bogată a acestui op — cuprindând compoziții de tot soiul de acte obveniente în referințele vieții sociale — se poate întrebuința cu mult folos de către preoți, învățători și alți cărturari români. Prețul 1 fl. 10 cr.

Nu me uită. Colecție de versuri funebrale, urmate de iertăriuni, epitafe s. a. Prețul 50 cr.

Carte conudențoare la propunerea calculării în scoala poporala pentru învățători și preparandii. Broș. I. scrisă de Gavril Trif, profesor preparandial. Prețul 80 cr.

Cele mai eftine cărți de rugăciuni:

Mărgăritarii sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci foarte frumos ilustrată. Prețul unui exemplariu broșurat e 40 cr., legat 50 cr., legat în pânză 60 cr., legat mai fin 60, 80, 90 cr. 1 fl., în legătură de lux 1.50—2.50.

Micul mărgăritariu sufletește. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericesci — frumos ilustrată, pentru pruncii scolari de ambe secole. Prețul unui exemplariu broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr.

Cărticică de rugăciuni și cântări pentru pruncii scolari de ambe secole. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui exemplariu e 10 cr.; 50 = 3 fl.; 100 = 5 fl.

Visul Prea Sântei Vergure Maria a Născătoarei de D-Deu urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Cu icoane frumoase. Prețul unui exemplariu spedit francește 10 cr., 50 exemplare 3 fl., 100 exemplare 5 fl. v. a.

Epistola D. N. Iisus Christos. Prețul unui exemplariu legat și spedit francește 15 cr.

[1765] 33—50